

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі

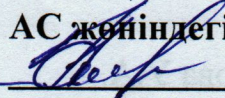
Л.Б.ГОНЧАРОВ
АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
АВТОМОБИЛЬ-ЖОЛ
ИНСТИТУТЫ

КАЗАХСКИЙ
АВТОМОБИЛЬНО-
ДОРОЖНЫЙ ИНСТИТУТ
ИМ. Л.Б.ГОНЧАРОВА

Экономика кафедрасы

Келісілді:

АС жөніндегі вице Ректор

Сайдинбаева Н.Д.
«29» 10 2024ж.

Бекітемін:

Л.Б. Гончаров атындағы
КазАДИ ректоры
Есентай Д.Е.
«29» 10 2024ж.

ЕРЕЖЕ

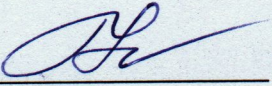
7М041 – "Бизнес және басқару" 7М04101 "Экономика" ББ
дайындау бағыты бойынша
магистрлік диссертацияны жазу,
ресімдеу және қорғау рәсімі бойынша

Алматы, 2024

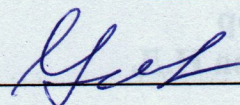
Өзірлегендер: профессор, э.ғ.к. Калгулова Р.Ж
магистр, аға оқытушы Айыпова Т.А.

"Экономика" кафедрасының отырысында талқыланды және ұсынылды
21.10.2024 ж. № 3 хаттама

Кафедра меңгерушісі Калгулова Р.Ж.

Л.Б. Гончаров атындағы ҚазАЖИ оқу-әдістемелік кеңесінің басылымына
ұсынылды.

ОӘК отырысында мақұлданды 22.10.2024 ж. № 3 хаттама

ОӘК төрағасы, т.ғ.к., профессор Мурзахметова У.А.

МАЗМҰНЫ

1. Магистрлік диссертацияны дайындау, жазу және қорғау тәртібі туралы жалпы ережелер	4
2. Магистрлік диссертацияны орындаудың мақсаты мен негізгі міндеттері	5
3. Магистрлік диссертация тақырыбын таңдау	6
4. Магистрлік диссертацияның құрылымы	6
5. Магистрлік диссертацияны дайындау және ұсыну тәртібі	9
6. Магистрлік диссертацияны қорғау рәсімі	10
7. Магистрлік диссертацияны / жобаны ресімдеуге қойылатын негізгі талаптар	12
8. 2024-2025 Оқу жылына арналған ОП 7М04101 - "Экономика" бойынша магистрлік жобалар мен диссертациялардың тақырыбы	14
9. Қосымша	17

1. Магистрлік диссертацияны дайындау, жазу және қорғау тәртібі туралы жалпы ережелер

Осы "Ереже" ҚазАЖИ оқу-әдістемелік кеңесінің отырысында мақұлданған" магистрлік диссертацияларды орындау жөніндегі Ереже " негізінде әзірленді.

"Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығына сәйкес (20.07.2022 ж. №2 жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен, жаңа редакцияда-ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 19.01.2023ж. № 21, 20.07.22 ж. № 2 бұйрығымен);

- магистранттың бітіру жұмысы магистранттың кәсіби біліктілік деңгейін, алған білімдерінің, іскерліктерінің, дағдылары мен құзыреттерінің жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарына сәйкестігін айқындайды.

- магистрлік диссертация-ғылымның қазіргі теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктеріне негізделген таңдалған ОП саласындағы өзекті мәселенің теориялық және/немесе практикалық әзірлемелерін қамтитын дербес ғылыми зерттеу болып табылатын ғылыми-педагогикалық магистратура магистрантының бітіру жұмысы.

Магистрлік диссертациялардың тақырыбын бітіруші кафедра әзірлейді, институттың Ғылыми кеңесінің отырысында қаралады және бекітіледі. Магистрлік диссертациялардың тақырыбы магистранттың оқу барысында орындайтын ғылыми-зерттеу, эксперименттік-зерттеу жұмысының логикалық аяқталуы және ғылымның қазіргі жағдайы мен даму перспективаларына сәйкес келуі керек.

Магистранттарға магистрлік диссертация тақырыбын теориялық дайындығы мен ғылыми-практикалық мүдделерін ескере отырып, ұсынылған тақырыптар тізімінен өз бетінше таңдау құқығы беріледі. Магистрант өндірістік қажеттілікке, ғылыми қызығушылықтарға, кәсіби дағдыларға сәйкес магистрлік диссертацияны орындау үшін өз тақырыбын ұсына алады.

Негіздемесі мен құрылымы бар магистрлік диссертацияның тақырыбы, диссертациядағы жұмысты аяқтау мерзімдері көрсетілген магистрлік диссертацияны орындау жоспары, ғылыми жарияланымдар немесе конференцияларға қатысу жоспары магистранттың жеке жұмыс жоспарында көрсетіледі.

Қабылданғаннан кейін екі ай ішінде әрбір магистрантқа магистрлік диссертацияны басқару үшін ғылым докторы немесе кандидаты ғылыми дәрежесі бар немесе PhD академиялық дәрежесі бар, ғылымның осы саласында ғылыми зерттеулермен белсенді айналысатын ғылыми жетекші тағайындалады. Қажет болған жағдайда ғылымның аралас салалары бойынша ғылыми кеңесшілер тағайындалуы мүмкін. Ғылыми жетекші және магистранттың зерттеу тақырыбы институт ректорының бұйрығымен бекітіледі.

Магистрлік диссертацияның негізгі нәтижелері ғылыми-практикалық конференцияда кем дегенде бір басылымда және/немесе бір баяндамада ұсынылуы тиіс.

Магистрлік диссертацияны дайындау мен қорғауды ұйымдастыру бойынша жалпы жұмысты басшы және бітіруші кафедра жүзеге асырады.

Магистрлік диссертацияны дайындау және жазу барысында автор келесі принциптерге сүйенуі керек:

- зерттелетін мәселенің өзектілігін ғылыми негіздеу;
- ғылыми әдістерді пайдалана отырып, тиісті зерттеу объектісінде қойылған зерттеу мақсаты мен міндеттерін шешу;
- зерттелетін тақырып бойынша соңғы 3 жылдағы теориялық материалды логикалық түрде баяндау және аналитикалық материалды талдау;

- шаруашылық жүргізуші субъектінің экономикалық қызметін жетілдіру бойынша сенімді және негізделген ұсыныстар мен ұсынымдар әзірлеу немесе зерттелетін пәннің даму перспективаларын анықтау;

- магистрлік диссертация қорытындысында негізгі тұжырымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау.

Магистрлік диссертациядағы зерттеу объектісі зерттеу практикасынан өту базасына сәйкес келуі керек.

Аяқталған магистрлік диссертацияның жалпы мазмұны келесі талаптарға сай болуы керек:

- теориялық немесе қолданбалы мәселені шешуге мүмкіндік беретін немесе нақты ғылыми бағыттарды дамытудағы жетістік болып табылатын жаңа ғылыми негізделген теориялық және (немесе) эксперименттік нәтижелерді қамтуға;

- магистрлік диссертация қорғалатын ББ негізгі мәселелеріне сәйкес келу;

- өзекті болу, ғылыми жаңалықты және практикалық маңыздылықты қамту;

- ғылым мен практиканың қазіргі теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктеріне негізделуге;

- компьютерлік технологияларды қолдана отырып, деректерді өңдеу мен түсіндірудің заманауи әдістеріне негізделу;

- ғылыми зерттеулердің заманауи әдістерін және озық ақпараттық технологияларды пайдалана отырып орындалады;

- негізгі қорғалатын ережелер бойынша ғылыми-зерттеу бөлімдерін қамтуға;

- тиісті білім саласындағы озық халықаралық тәжірибеге негізделу.

2. Магистрлік диссертацияны орындаудың мақсаты мен негізгі міндеттері

Магистрлік диссертация-магистранттың белгілі бір пәндік-Кәсіптік саладағы дербес зерттеу нәтижелерін белгіленген нысан бойынша жинақтауды білдіретін жеке жазбаша зерттеу жұмысы.

Магистрлік диссертация магистранттарға іс жүзінде алған білімдері мен дағдыларын қолдануға мүмкіндік береді. Ол кез-келген заманауи, маңызды өзекті мәселеге арналуы мүмкін. Бітіру жұмысы кешенді кросс-функционалды талдауды және өзекті мәселені шешуді қарастырады. Бұл жұмыс магистранттың компанияның (немесе саланың) проблемасын анықтау және тұжырымдау, зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу, нәтижелерді алу, оларды дәлелдеу, сондай-ақ компанияның (саланың) нақты проблемасын еңсеру жөніндегі ұсынымдарды негіздеу қабілеттерін көрсетуге арналған.

Қорғау процесінде магистранттар зерттеудің қойылған мақсатын нақты тұжырымдай білуі, әдістерді сипаттай білуі және алынған нәтижелерді баяндай білуі, өз баяндамаларын иллюстрациялық материалдармен сүйемелдеуі тиіс.

Магистрлік диссертацияның негізгі мақсаты магистранттың экономикалық теорияны практикада қолдану саласындағы білім деңгейі мен әлеуетті мүмкіндіктерін, сондай-ақ оның өзекті міндеттерді шешуге бағытталған зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру мен жүргізудегі қабілеттерін анықтау болып табылады.

Осы мақсатқа жету жолында принципті сипаттағы төмендегі міндеттерді шешу қажет:

- библиография жасау, таңдалған тақырып бойынша пайдаланылған дереккөздерді зерттеу және ғылыми жалпылау;

- зерттелетін мәселе бойынша динамика мен құрылымдық өзгерістерді сипаттайтын нақты, статистикалық және бастапқы материалдарды жинау, өңдеу, талдау және синтездеу;

- перспективада зерттелетін объектінің даму тиімділігін болжау және бағалау үшін экономикалық-математикалық, статистикалық әдістерді пайдаланудың мүмкіндіктері мен әдістерін анықтау;

- магистрлік диссертация тақырыбын таңдаудың негізгі мотиві болған мәселелерді ұтымды шешуге мүмкіндік беретін тұжырымдарды, ұсыныстар мен ұсыныстарды ғылыми дәлелдеу.

Диссертацияны дайындау кезінде магистрант:

- мамандандыру бойынша теориялық білім мен практикалық дағдыларды жүйелейді, бекітеді және кеңейтеді және оларды нақты ғылыми міндеттерді шешуде қолданады;

- өз бетінше жұмыс жүргізу дағдыларын дамытады және диссертацияда әзірленетін мәселелер мен мәселелерді шешуде зерттеу және эксперимент жүргізу әдістемесін меңгереді;

- идеяларды өз бетінше пысықтау және оларды жан-жақты негіздеу, жүйелі талдау, нақты деректерді пысықтау, оларды жалпылау және өз идеяларын нақты, стандартты және айқын түрде таныстыру дағдыларын меңгереді.

3. Магистрлік диссертация тақырыбын таңдау

Магистрлік диссертациялардың тақырыбы өзекті болуы, қазіргі жағдайы мен даму перспективаларына сәйкес келуі, ББ және магистранттарды даярлау бейініне сәйкес келуі тиіс. Магистрлік диссертациялар тақырыптарының жалпы тізбесі жыл сайын кемінде 20% - ға жаңартылады.

Магистрлік диссертациялардың тақырыбы институттың Ғылыми кеңесінде қаралады, мақұлданады және бекітіледі.

Магистрантқа бекітілген тақырыптан магистрлік диссертация тақырыбын таңдау мүмкіндігі, сондай-ақ бекітілген тақырыпта қамтылмаған тақырыпта магистрлік диссертацияны орындау мүмкіндігі беріледі. Бұл жағдайда магистрант бітіруші кафедраға өзі ұсынған тақырыпты әзірлеудің орындылығы туралы толық негіздеме немесе тапсырыс берілген тақырыпты орындау үшін үшінші тарап ұйымының хатын ұсынуы керек.

Магистрлік диссертацияның тақырыбы магистрантқа бірінші курстың басында оның жеке жазбаша өтініші (А қосымшасы) бойынша бекітіледі және кафедраның ұсынысы бойынша институт ректорының бұйрығымен қабылданғаннан кейін 2 айдан кешіктірілмей бекітіледі.

Ғылыми-педагогикалық магистратурада зерттеу практикасын аяқтағаннан кейін магистрлік диссертацияның тақырыбы қажет болған жағдайда бітіруші кафедраның ұсынысы бойынша өзгертілуі, нақтылануы, түзетілуі мүмкін.

4. Магистрлік диссертацияның құрылымы

Магистрлік диссертацияның оңтайлы көлемі, әдетте, қосымшаларды қоспағанда, **80-100 беттен** тұруы керек

Магистрлік диссертацияны рәсімдеудің техникалық талаптары критерийлерге сәйкес келуі керек.

Магистрлік диссертацияда келесі міндетті құрылымдық элементтер болуы керек:

- титул парағы;
  - мазмұны;
  - анықтамалар, белгілер және қысқартулар;
  - кіріспе;
  - диссертацияның негізгі бөлігі;
  - қорытынды;
  - пайдаланылған дереккөздердің тізімі;
  - қосымшалар.
- диссертацияның мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдеріндегі рефераты

Титул парағы магистрлік диссертацияның бірінші беті болып табылады, онда ол туралы негізгі мәліметтер орналастырылады. Титулдық Парақ диссертация беттерінің

жалпы нөмірленуіне енгізіледі, бірақ титулдық параққа бет нөмірі қойылмайды (Б қосымшасы).

Магистрлік диссертацияның мазмұны диссертацияның бөлімдері мен бөлімдерінің барлық негізгі тақырыптары мен бет нөмірлерін қамтиды. Магистрлік диссертацияның мәтіні бойынша бөлімдер мен кіші бөлімдердің атаулары мазмұнында көрсетілген атаулармен толық сәйкес келуі тиіс, бұл ретте бөлімдер мен кіші бөлімдердің атауларын қысқартуға жол берілмейді (В қосымшасы).

"Анықтамалар, белгілер және қысқартулар" құрылымдық элементі магистрлік диссертацияда қолданылатын экономикалық терминдерді нақтылау немесе белгілеу үшін қажетті анықтамаларды, белгілерді және қысқартуларды қамтиды.

Кіріспе мыналарды қамтуы керек:

- 1) магистрлік диссертация тақырыбының өзектілігі;
- 2) зерттеу мақсаты;
- 3) зерттеу міндеттері;
- 4) зерттеу объектісі;
- 5) зерттеу пәні;
- 6) магистрлік диссертация жазудың теориялық және әдіснамалық негіздері мен практикалық базасы;
- 7) ғылыми жаңалығы және/немесе практикалық маңыздылығы, шешілетін ғылыми проблеманың қазіргі жай-күйін бағалау;
- 8) жұмысты апробациялау (жарияланған мақалаларды тізімдеу);
- 9) диссертацияның құрылымы.

Кіріспе сонымен қатар магистрлік диссертация бөлімдерінің қысқаша сипаттамасын қамтуы керек (кемінде 3 бет).

Магистрлік диссертацияның **негізгі бөлігі** кіріспеде тұжырымдалған міндеттерге жауап беріп, жұмыс тақырыбын, шығармашылық идеясын дәйекті түрде ашуы керек. Жұмыстың негізгі бөлігі пайдаланылған зерттеу әдістерінің негіздемесін, есептеу әдістерін және әдетте Қолданбалы компьютерлік бағдарламаларды қолдана отырып орындалатын есептеулерді, жүргізілген эксперименттердің сипаттамасын, оларды талдау мен олар бойынша қорытындыларды, нұсқаларды техникалық-экономикалық салыстыруды және қажет болған жағдайда иллюстрациялармен, графиктермен, эскиздермен, диаграммалармен, схемалармен және т.б.

Магистрлік диссертацияның негізгі бөлігі Бөлімшелерден тұратын 3 бөлімнен тұрады. Әр бөлім қорытындылармен аяқталуы керек, әр бөлімнің көлемі кемінде 9-10 бет болуы керек

Кіріспе. Зерттелетін мәселенің өзектілігін негіздеу.

Магистрант зерттелетін тақырып бойынша әдеби шолу негізінде мәселенің өзектілігінің негіздемесін ұсынуы, теориялық ережелердің пікірталас сипатын анықтауы және өзінің авторлық көзқарасын негіздей алуы керек. Магистрант белгілі бір саладағы теория мен практиканың дамуының негізгі тенденцияларын және олардың отандық және шетелдік ғылыми және оқу әдебиеттерінде көріну дәрежесін көрсетуі керек.

Бөлімде зерттеу объектісінің сипаттамасы, зерттеу мәселесіне қатысты сала немесе зерттеу саласы туралы нақты материал бар. Магистрант әртүрлі ғылыми әдістер мен заманауи ақпараттық технологияларды қолдана отырып, белгілі бір зерттеу объектісінің қызметін сипаттайтын материалдарға егжей-тегжейлі, мұқият талдау жүргізуі керек.

Диссертацияда алынған нәтижелердің болжамын дұрыс түсіндіру және талдау үшін эконометрикалық, экономикалық және математикалық модельдерді қолдануға болады. Бөлімде екінші реттік ақпарат (ақпарат көздерін міндетті түрде көрсету) негізінде де, тыңдаушы өз бетінше жүргізген бастапқы ақпарат (далалық зерттеулер) негізінде де жүргізілген зерттеулердің барлық түрлерінің нәтижелері қамтылуға тиіс. Осы бөлімді дайындау кезінде магистрант алынған тұжырымдар мен нәтижелерді негіздеу және

дәлелдеу қабілетін көрсетуі керек. Бөлім материалдары магистрлік диссертацияда қарастырылған мәселе бойынша қорытындылар мен ұсыныстардың дұрыстығын, толықтығын және негізділігін бағалауға мүмкіндік беруі керек. Бөлімде таңдалған әдіснаманың бөлігі ретінде әрбір кезең және/немесе жүргізілген зерттеу үшін бөлек бөлімдер болуы керек.

3 бөлім. Зерттеу нәтижелері бойынша ұсыныстар. Бұл бөлімде магистрлік диссертацияда көтерілген мәселені шешуге бағытталған негізгі ұсынымдар мен ұсыныстардың әзірленуі мен негіздемесі көрсетілуі керек. 3 бөлімнің айрықша ерекшелігі-диссертациядағы магистранттың ұсыныстары мен ұсыныстарын қолданудың практикалық қолданылуы мен шындығы.

Қорытындыда автордың барлық зерттеу жұмысының жалпы мазмұнынан туындайтын негізгі тұжырымдар қамтылуға тиіс; қойылған міндеттер шешімдерінің толықтығын бағалау; нәтижелерді нақты пайдалану бойынша ұсынымдар мен бастапқы деректерді әзірлеу; енгізудің техникалық-экономикалық тиімділігін бағалау; отандық және шетелдік зерттеулердің осы саласындағы үздік жетістіктермен салыстырғанда орындалған жұмыстың ғылыми деңгейін бағалау, нақты пайдалану жөніндегі ұсыныстар зерттеу нәтижелері; әзірленген ұсыныстарды практикада енгізу бойынша ұсынымдар (кемінде 3 бет).

Қорытындыда ұсынылған қорытындылар мен зерттеу нәтижелері автордың кіріспеде тұжырымдаған барлық мәселелерінің шешімін дәйекті түрде көрсетуі керек.

Пайдаланылған әдебиетердің тізімі ғылыми жұмыстарға қойылатын белгіленген талаптарға сәйкес ресімделеді. Диссертация/жоба жазу кезінде магистрант авторға және материалды алатын, жеке ережелерді келтіретін немесе нәтижелерді пайдаланатын дереккөзге сілтеме жасауға міндетті. Тізім магистрлік диссертацияда/жобада дереккөздердің пайдаланылуына қарай ресімделеді және нөмірленеді (пайдаланылған дереккөздер тізімінде келтірілетін саны кемінде 30 дереккөз болуы тиіс). Диссертация/жоба (*Г қосымшасы*) қорғалған кезде соңғы 3 жылда жарияланған әдебиеттерді пайдалану ұсынылады.

Қосымшалар магистрлік диссертацияның / жобаның соңында орналастырылады және негізгі бөлімді толықтыратын немесе түсіндіретін материалдардан тұрады. Барлық қосымшалардың мәтінінде сілтемелер болуы керек, әр қосымшаның тақырыбы болуы керек және жаңа бетте орналасуы керек, егер қосымшаның мәтіні бір параққа сәйкес келмесе, онда келесі бетте, жоғарғы жағында "...қосымшасының жалғасы"көрсетіледі. Қолданбаларға магистрлік диссертацияға / жобаға байланысты материалдарды қосу ұсынылады, олар қандай да бір себептермен негізгі бөлімге енгізілмейді. Қолданбаларға мыналар кіруі мүмкін:

- аралық математикалық дәлелдер, формулалар мен есептеулер;
- көлемі 1 және одан көп беттері бар қосалқы цифрлық деректер кестелері;
- жұмысты орындау барысында әзірленген компьютерлік техниканың көмегімен шешілетін тапсырмалардың алгоритмдері мен бағдарламаларының нұсқаулары, әдістемелері, сипаттамасы;

- көмекші сипаттағы иллюстрациялар (фотосуреттер);

- магистрлік диссертация / жоба нәтижелерін енгізу актісі және т. б.

Магистрлік диссертацияның (жобаның) рефераты мынадай мәліметтерді қамтиды:

- диссертацияда белгіленген түйінді сөздер (8-10 сөз);

- зерттеудің өзектілігі;

- зерттеу мақсаты;

- зерттеу нысаны;

- алынған нәтижелер, олардың жаңалығы, ғылыми және практикалық маңыздылығы;

- иллюстрациялар, кестелер саны (бар болса), пайдаланылған Көздер тізімі;

- диссертацияның көлемі мен құрылымы;

- басылымдар бойынша мәліметтер.

Реферат көлемі - әр тілде Бір бет (*Ж қосымшасы*)

Магистрлік диссертацияда / жобада қабылданған шешімдер үшін, барлық деректердің дәлдігі мен объективтілігі үшін магистрлік диссертацияның / жобаның авторы, яғни магистрант жауапты болады.

5. Магистрлік диссертацияны / жобаны дайындау және ұсыну тәртібі

Магистрлік диссертацияларға / жобаға басшылық ету үшін бітіруші кафедраның ұсынысы бойынша әрбір магистрантқа, қабылданғаннан кейін екі ай ішінде ректордың бұйрығымен ғылыми жетекші тағайындалады.

Ғылыми жетекші ретінде ғылым докторы/кандидаты, PhD докторы ғылыми дәрежесі, профессор/доцент ғылыми атағы бар, ғылыми-зерттеу жұмысымен белсенді айналысатын және магистранттың ББ бейіні бойынша ғылыми жарияланымдары бар адамдар бола алады.

Егер магистрлік диссертация / жоба әр түрлі ОП-ның түйіскен жерінде орындалса, онда ғылыми жетекшіден басқа ғылыми кеңесшілерді тағайындауға рұқсат етіледі.

Магистрлік диссертацияның / жобаның ғылыми жетекшісі:

- магистрантқа магистрлік диссертацияны / жобаны орындаудың барлық кезеңіне арналған күнтізбелік жұмыс кестесін әзірлеуге көмек көрсетеді (магистранттың жеке жоспарында толтырылады);

- магистрантқа магистрлік диссертация / жоба тақырыбы бойынша қажетті негізгі әдебиеттерді, анықтамалық және мұрағаттық материалдарды, үлгілік жобаларды және басқа да дереккөздерді ұсынады;

- магистранттың магистрлік диссертацияны / жобаны орындаудың күнтізбелік жоспар-кестесін сақтауын ағымдағы бақылауды жүзеге асыратын консультациялар кестесін белгілейді;

- магистрлік диссертацияның / жобаның барлық бөлімдерінің көлемін белгілейді және магистрант пен ғылыми консультанттардың жұмысын үйлестіреді.

Ғылыми кеңесшілер магистрлік диссертацияның / жобаның ғылыми жетекшісінің ұсынысы бойынша ғылыми басшылыққа бөлінген уақыт есебінен шақырылады.

Белгіленген талаптарға сәйкес ресімделген магистрлік диссертация / жоба "қорғауға жіберілді" немесе "қорғауға жіберілмеді" дәлелді қорытындысын көрсете отырып, алдын ала қорғау рәсімінен өту және ғылыми жетекшінің пікірін алу үшін бітіруші кафедраға ұсынылуы тиіс.

Магистрлік диссертация / жоба ғылыми жетекшіге қорғаудың жоспарланған күнінен кемінде бір ай бұрын ұсынылуы керек.

Алдын ала қорғауға, белгіленген қорғау мерзімінен кемінде 20 жұмыс күні бұрын, магистрант жүйеде плагиатқа қарсы процедурадан өткені туралы анықтаманы ұсынуы керек өз ойыңызбен жасаңыз. Мәтіннің бірегейлігі кем дегенде 60% болуы керек.

Алдын ала қорғау рәсімінен сәтті өткен жағдайда, қорғаудан кемінде 3 апта бұрын орындалған магистрлік диссертация/ жоба ғылыми жетекшінің (Д қосымшасы) пікірімен бірге кафедра меңгерушісіне беріледі. Жұмыс электронды түрде DOC немесе DOCX (MicrosoftWord) форматында ұсынылуы және бір данада басылуы керек.

Әрі қарай жұмыс сыртқы шолуға жіберіледі.

Сыртқы рецензенттердің тізімдері институт ректорының бұйрығымен бітіруші кафедраның ұсынысы бойынша сауалнамалық деректерді, жұмыс орнын, атқаратын лауазымын, ғылыми дәрежесін, ғылыми атағын көрсете отырып бекітіледі.

Рецензенттер магистрлік диссертация / жобаларға арналған пәндік саладағы белгілі мамандардың арасынан таңдалады, қорғалатын магистрлік диссертация/жоба бейіні бойынша ғылым докторы / кандидаты, PhD докторы ғылыми дәрежесі болуы тиіс.

Жұмыстың ғылыми жетекшісі, институттың штаттық қызметкері, магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау жөніндегі мемлекеттік аттестаттау комиссиясының мүшесі немесе магистранттың ғылыми басшысына бағынысты лауазымдық міндеттері бойынша тұлға рецензент бола алмайды.

Ресми рецензент магистрлік диссертацияны / жобаны оқығаннан кейін магистрлік диссертацияны / жобаны жазбаша рецензиямен (Е қосымшасы) сипаттайды, онда зерттелетін тақырыптың өзектілігі, жаңалығы және практикалық маңыздылығы, жұмыс тақырыбының маман даярлау бейініне және берілетін біліктілікке сәйкестігі көрсетілуі тиіс. Сондай-ақ, шолуда жүргізілген зерттеудің дербестігі, қорытындылар мен ұсыныстардың болуы, мәселенің шешілу дәрежесі және зерттеудің аяқталуы және жұмыстағы кемшіліктер көрсетілуі керек.

Магистрлік диссертацияны / жобаны талдау негізінде рецензент "өте жақсы", "жақсы", "қанағаттанарлық" немесе "қанағаттанарлықсыз" бағаларын көрсете отырып, дәлелді қорытынды беруі, сондай-ақ магистрантқа тиісті ББ бойынша магистр академиялық дәрежесін беру мүмкіндігін көрсетуі тиіс. ***Ұсынылған баллды көрсетіңіз!***

Рецензияға рецензент қол қойып, негізгі жұмыс орнының мөрімен куәландырылуы керек.

Егер ғылыми жетекші немесе бітіруші кафедра "қорғауға жол берілмейді" немесе "қорғауға ұсынылмайды" деген теріс қорытынды берген жағдайда магистрант магистрлік диссертацияны / жобаны қорғамайды.

Магистрлік диссертацияның / жобаның қорытынды нұсқасы ғылыми жетекшінің пікірімен және ресми қарсыластың рецензиясымен қорғауға рұқсат алу үшін бітіруші кафедраның меңгерушісіне қорғауға дейін 5 күннен кешіктірмей ұсынылады.

Магистрлік диссертацияны / жобаны сараптау, тиісті құжаттарды дайындау және магистрантты қорғауға жіберу рәсімі кешенді емтихан мен қорғау арасындағы кезеңде жүргізіледі және бір айдан аспауға тиіс.

6. Магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау рәсімі

Аттестаттау комиссиясы (бұдан әрі-АК) бітіруші кафедраның ұсынысы негізінде институт ректорының бұйрығымен құрылады.

АК құрамына оның мүшелерінің құқықтары бойынша ғылым докторы/кандидаты, PhD докторы ғылыми дәрежесі бар адамдар, сондай-ақ магистрантты даярлау бейініне сәйкес келетін жоғары білікті мамандар кіре алады.

Магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау оның мүшелерінің кемінде 2/3 қатысуымен АК ашық отырысында өткізіледі.

Магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау ғылыми пікірталас сипатында болуы және жоғары талапшылдық, принциптілік және ғылыми этиканы сақтау жағдайында өтуі тиіс.

АК-ның бір отырысында 6-8-ден аспайтын жұмыс тыңдалып, қорғауға қабылдануы мүмкін.

Магистрлік диссертацияны / жобаны магистранттың қалауы бойынша қорғау қазақ/орыс/ағылшын тілінде жүргізіледі.

Магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау қазіргі заманғы техникалық құралдар мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласындағы жетістіктер негізінде Мультимедиялық презентациялар түріндегі электрондық ресурстарды пайдалана отырып жүзеге асырылады.

Ғылыми жетекшінің және ресми рецензенттің аттестаттау комиссиясының отырысына қатысуы және сөйлеуі міндетті емес, бірақ қажет.

Магистрлік диссертация / жобаны АК келесі критерийлерді ескере отырып бағалауы керек:

- орындалған жұмыс көлемі;

- зерттеудің дербестігі;
- әдеби шолудың толықтығы және пайдаланылған дереккөздердің қазіргі заманы;
- алынған нәтижелерді ғылыми зерттеулерде, практикалық жұмыста немесе оқу процесінде қолдану мүмкіндігі;
- сауаттылық және материалды нақтылау;
- қорғаудағы баяндаманың сапасы;
- АК мүшелері қорғау кезінде қойған сұрақтарға магистранттың жауаптарының дұрыстығы мен толықтығы.

Магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау қорытындылары туралы шешімді АК жабық отырыста қабылдайды және белгіленген нысандағы хаттамамен ресімделеді.

АК отырыстарының хаттамалары Әрбір магистрантқа жеке жүргізіледі және АК отырысы күні АК төрағасы мен мүшелері қол қояды.

Қорғау нәтижелері бойынша АК теріс шешім шығарған магистрлік диссертация / жоба қайта өңделуі тиіс және бір жылдан ерте емес қайта қорғауға ұсынылуы мүмкін. Қайта қорғау кезінде қорғауға жіберудің барлық рәсімі қайта жүргізіледі, ресми рецензент ауыстырылуы тиіс.

Ғылыми жетекшінің қорғауға жіберген, бірақ рецензент F - "қанағаттанарлықсыз" деп бағалаған магистрлік диссертация / жоба жалпы шарттарда қорғалады.

Комиссия жұмысының регламенті:

- отырысты комиссия төрағасы жүргізеді;
- әрбір магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау Комиссия мүшелерінің сұрақтарына магистранттың баяндамасы мен жауаптарын, жұмыста қозғалған мәселелер бойынша ғылыми талқылауды, ғылыми жетекшінің және жұмыс рецензенттерінің пікірін оқуды қамтиды. Егер ғылыми жетекші немесе үшінші тарап шолушылары қорғауға қатысса, олардың пікірлерін оқу ауызша сөйлеумен ауыстырылуы мүмкін;
- комиссия мүшелерін талқылау нәтижелері бойынша қорғау нәтижелері туралы жалпы шешім шығарылады;
- бір магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау ұзақтығы 50 минуттан аспауы тиіс;
- қорғау барысы мен нәтижелері хаттамамен ресімделеді.

Магистранттың сөз сөйлеу регламенті:

- магистранттың баяндамасы магистрлік диссертацияның / жобаның мазмұнына сәйкес болуы тиіс. Баяндамада мыналар көрсетілуі керек: жұмыстың мақсаты мен міндеттері, оның өзектілігі мен практикалық құндылығы, негізгі идеясы және қысқаша негіздемесі бар ең маңызды тұжырымдары. Мәселенің қысқаша сипаттамасы бар тарауларды жай ғана тізімдеуге немесе жұмыстың егжей-тегжейіне шамадан тыс тереңдетуге жол берілмейді. Демонстрациялық материалдарды слайдтар, үлестірме материалдар және т. б. түрінде пайдалану міндетті болып табылады.

- баяндаманың ұзақтығы 10-15 минуттан аспайды.

Магистрлік диссертацияны/ жобаны көпшілік алдында қорғаған магистрантқа тиісті ББ бойынша магистр академиялық дәрежесі беріледі және қосымшасы (транскрипті) бар мемлекеттік үлгідегі диплом беріледі.

Магистрант дәлелді себеппен қорғауға келмеген жағдайда АК қорғауды неғұрлым кеш мерзімге (бірақ күнтізбелік жыл аяқталғаннан кешіктірмей) ауыстыру туралы шешім қабылдайды.

Магистрант дәлелсіз себептермен қорғауға келмеген жағдайда АК оған тәртіптік шаралар қабылдау туралы шешім қабылдайды.

Авторлардың келісімімен ең сәтті жұмыстарды ашық баспасөзде жариялау және оқу процесінде немесе өндірісте пайдалану (енгізу) үшін ұсынуға болады.

Магистрлік диссертациялардың / жобалардың түпнұсқаларын бөгде ұйымдар мен жеке тұлғаларға беруге тыйым салынады.

7. Магистрлік диссертацияны / жобаны ресімдеуге қойылатын негізгі талаптар

Магистрлік диссертация / жоба А4 форматындағы стандартты парақтарда орындалуы және өзара байланысты болуы керек. Магистрлік диссертациядағы / жобадағы мәтін және басқа элементтер MicrosoftWord редакторының көмегімен ақ қағаз парағының бір жағына дербес компьютерлерді шығарудың баспа және графикалық құрылғыларын қолдана отырып басып шығарылуы мүмкін, қаріп сызбасы – "Times New Roman", кегль 14, бір жоларалық интервал, өрістер: сол – 30 мм, оң – 10 мм, жоғарғы – 20 мм, төменгі – 25 мм. **абзац шегінісі (қызыл жол) - 1,0 см.**

Диссертацияны / жобаны орындау кезінде бүкіл жұмыс кезінде кескіннің біркелкі тығыздығы, контраст және айқындылығы сақталуы керек. Диссертацияда / жобада анық, анық емес сызықтар, әріптер, сандар және белгілер болуы керек.

Диссертациялық жұмыстың "МАЗМҰНЫ", "КІРІСПЕ", "ҚОРЫТЫНДЫ", "ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕККӨЗДЕРДІҢ ТІЗІМІ", "ҚОСЫМШАЛАР" сияқты құрылымдық элементтерінің атаулары, сондай-ақ диссертацияның / жобаның негізгі мәтіні тарауларының атаулары бас (бас) әріптермен, жолдың ортасында нүктесіз басылуы керек.

Параграф тақырыптары абзац шегінісінен басталып, бас әріптерден бастап, соңында нүктесіз басып шығарылуы керек.

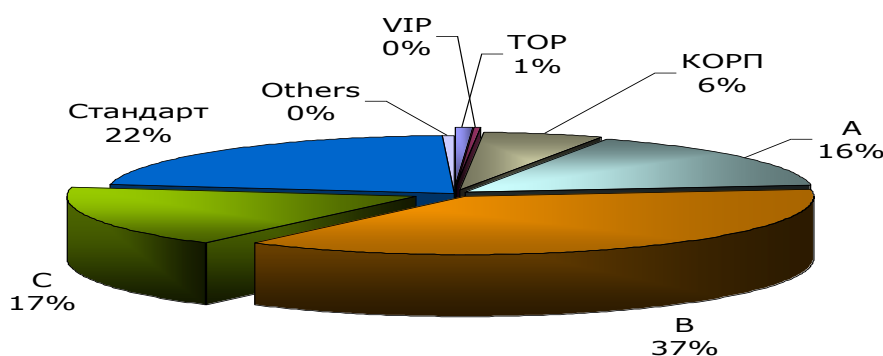
Құрылымдық элементтердің тақырыптары, магистрлік диссертация / жоба тараулары және келесі мәтін арасында "бос жол" деп аталады.

Кіріспе, тараулар, қорытынды, пайдаланылған дереккөздердің тізімі, қосымшалар жаңа парақтан басталады.

Диссертация/жоба беттері араб цифрларымен нөмірленіп, жұмыстың бүкіл мәтініне сәйкес нөмірленуі керек. Бет нөмірі парақтың төменгі бөлігінің ортасына нүктесіз қойылады. Мұқаба парағы беттің жалпы нөмірленуіне енгізілген. Бет нөмірі титулдық параққа қойылмайды. Жеке парақтарда орналасқан иллюстрациялар мен кестелер диссертация/жоба беттерінің жалпы нөмірленуіне енгізіледі. А3 парағындағы иллюстрациялар мен кестелер Бір бет ретінде ескеріледі.

Иллюстрациялар (сызбалар, графиктер, диаграммалар, диаграммалар және т.б.) олар бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек. Барлық иллюстрацияларға диссертациялық жұмыста сілтемелер берілуі керек. Суреттерде суреттің астына жолдың ортасына орналастырылған атау болуы керек. Иллюстрация "сурет" сөзімен белгіленеді. Иллюстрациялар бүкіл жұмыс шегінде араб цифрларымен реттік нөмірлермен нөмірленуі керек. Иллюстрация дизайнының мысалы 1-суретте көрсетілген.

Суреттің алдындағы және кейінгі мәтін арасындағы қашықтық 1 "бос жол" болуы керек.

Сурет-1 сегменттік топтар бөлінісіндегі орташа тәуліктік қалдықтардың үлесі
Ескерту: автор дереккөз негізінде құрастырған [25]

Кестелер. Кесте жақсы көріну және салыстыру ыңғайлылығы үшін қолданылады. Кестенің атауы оның мазмұнын көрсетуі керек, дәл болуы керек. Кестенің атауын сол жақтағы кестенің үстіне, сызықша арқылы оның нөмірімен шегініссіз қою керек. Кестенің бір бөлігін беру кезінде атау кестенің бірінші бөлігінің үстіне ғана қойылады, кестені шектейтін төменгі көлденең сызық сызылмайды. Кесте жұмыста бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек. Барлық кестелерде диссертацияда / жобада сілтемелер болуы керек. Сілтеме кезінде оның нөмірін көрсететін "кесте" жазу керек.

Көптеген жолдары бар кестені басқа параққа (бетке) көшіруге рұқсат етіледі. Кестенің бір бөлігін басқа параққа (бетке) ауыстырған кезде "кесте" сөзі мен оның нөмірі кестенің бірінші бөлігінің сол жағында бір рет, сондай-ақ басқа бөліктердің үстінде "**кестенің жалғасы**" сөзін жазып, оның нөмірін көрсетеді. Кестені басқа параққа (бетке) ауыстырған кезде тақырып тек оның бірінші бөлігінің үстіне қойылады. Кестелер, қосымшалар кестелерін қоспағанда, бүкіл магистрлік диссертация / жоба шегінде реттік нөмірлеу арқылы араб цифрларымен нөмірленуі керек.

Кестеге дейінгі және кейінгі мәтін арасындағы қашықтық 1 "бос жол" болуы керек. Кесте дизайнының мысалы (1-кесте).

Кесте 1

Қазақстанның банк секторы көрсеткіштерінің серпіні, млрд. теңге

Қаржылық көрсеткіштер	20_	20_	20_	20_	20_
Активтер	11 557	12 032	12 818	13 880	15 462
Міндеттемелер	12 537	10 715	11 515	11 875	13 384
Меншікті капитал	-980	1 316	1 303	2 005	2 077
Ағымдағы жылдың бөлінбеген пайдасы	-2 834	1 420	34	-199	261
Несие портфелі	9 639	9 065	10 473	11 658	13 348
Салымдар	7 799	6 851	7 797	8 533	9 846
Ескерту: автор дереккөз негізінде жасаған [26]					

Кестенің төменгі бөлігі мен мәтін арасындағы қашықтық 1 " бос " жолда болуы керек.

Зерттеудегі деректердің талданатын кезеңі кемінде 3 жыл.

Кестедегі қаріп өлшемін мәтіннен кішірек, бірақ 12-ден кем емес қолдануға рұқсат етіледі.

Формулалар мен теңдеулер. Формулалар мен теңдеулер мәтіннен бөлек жолға бөлінуі керек. Әрбір формуланың немесе теңдеудің үстінде және астында кем дегенде бір бос жол қалуы керек. Таңбалар мен сандық коэффициенттердің мәндерін түсіндіру формулада берілген ретпен формуланың астына тікелей берілуі керек. Диссертациядағы / жобадағы формулалар бүкіл жұмыс шегінде реттік нөмірлеу арқылы жақшадағы араб цифрларымен жолдың оң жақ шетінде нөмірленуі керек.

Формулаларға дейінгі және кейінгі мәтін арасындағы қашықтық 1 "бос жол" болуы керек.

Формула дизайнының мысалы:

$$K = \frac{COC}{OC} \quad (1),$$

қайда: K-меншікті айналым қаражатымен қамтамасыз ету коэффициенті;

COC-меншікті айналым қаражаты;

ОЖ-айналым қаражаттарының жалпы мөлшері.

Пайдаланылған дереккөздерге сілтемелер дереккөздер тізімі бойынша реттік нөмірмен көрсетілуі керек және магистрлік диссертация / жоба мәтіні бойынша оларды еске түсіру ретімен төртбұрышты жақшаға келтірілуі керек. Мысалы [1, б. 17]

Пайдаланылған дереккөздердің тізімі. Дереккөздер туралы мәліметтер жұмыс мәтіндегі дереккөздерге сілтемелердің пайда болу ретімен орналастырылуы және араб цифрларымен нүктесіз нөмірленуі және абзац шегінісінен басып шығарылуы керек.

Қосымшалар магистрлік диссертацияның / жобаның жалғасы ретінде оның келесі парақтарында ресімделуі керек, оларға жұмыс мәтінде сілтемелер келтірілген. Әрбір қолданба беттің ортасында "қолданба" сөзін және оның белгісін көрсететін жаңа жолдан басталуы керек. Қосымшада мәтінге қатысты симметриялы түрде жеке жолдың бас әрпімен жазылатын тақырып болуы керек. Қосымшалар А әрпінен бастап орыс алфавитінің бас әріптерімен белгіленеді. Егер магистрлік диссертацияда / жобада қосымша ретінде дербес мәні бар құжат пайдаланылса, ол түпнұсқада өзгеріссіз диссертацияға / жобаға салынады.

8. 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ОП 7М04101 - "ЭКОНОМИКА" БОЙЫНША МАГИСТРЛІК ЖОБАЛАР МЕН ДИССЕРТАЦИЯЛАРДЫҢ ТАҚЫРЫБЫ

1. Инновация экономикалық өсудің сапалы факторы ретінде
2. Сала кәсіпорындарында жабдықтар лизингін пайдалану тәжірибесі.
3. Венчурлық инвестициялаудың экономикалық және ұйымдастырушылық механизмі
4. Импортты алмастыру тетіктері және ДСҰ жағдайында өндірісті болжау
5. Инвестициялық шешімдер қабылдау кезінде оңтайландыру әдістерін қолдану
6. Кәсіпорынның инвестициялық тартымдылығын экономикалық бағалау
7. Инвестициялық жобаны әзірлеу және экономикалық бағалау
8. Қазақстандағы кәсіпкерлікті дамытудың жай-күйі мен перспективалары
9. Сала мысалында Қазақстандағы өндірісті мемлекеттік реттеу
10. Кәсіпорынның ресурстық әлеуетін пайдаланудың экономикалық аспектілері
11. Кәсіпорындағы кәсіпкерлік тәуекелдерді басқару
12. Экономикалық ортадағы кәсіпорынды дағдарысқа қарсы басқару
13. Қазіргі заманғы шаруашылық жағдайында кәсіпорында ішкі жоспарлауды ұйымдастыруды жетілдіру
14. Сала кәсіпорындарында лизингті дамыту перспективалары
15. Дағдарыс жағдайында кәсіпорынның банкроттығын болдырмау жолдары
16. Кәсіпорынды дамытудың экономикалық стратегиясын қалыптастыру
17. Кәсіпорынның тиімді жұмыс істеу құралы ретінде бақылау жүйесін дамыту
18. Кәсіпорын шығындарын басқарудың ұйымдастырушылық-экономикалық аспектілері
19. Өнімнің жаңа түрлерін игерудің экономикалық тиімділігі
20. Еңбек өнімділігінің өсу резервтері (кәсіпорын мысалында)
21. Инновациялық (инвестициялық) жобаларды талдау және әзірлеу
22. Кәсіпорынның өндірістік бағдарламасын қалыптастыру және жетілдіру
23. Бәсекелестік орта жағдайында кәсіпорынның инновациялық стратегиясын қалыптастыру
24. ҚР инновациялық инфрақұрылымын дамытудың экономикалық тетіктері
25. Кәсіпорынның кадр саясатын жетілдіру
26. Кәсіпорындағы логистика жүйесін жетілдіру

27. Кәсіпорынның инвестициялық тартымдылығын арттыру жолдары
28. Кәсіпорынның инвестициялық саясаты: мүмкіндіктері және оның дамуына әсері
29. Фирманың экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету тетіктері
30. Кәсіпорын өнімдерінің бәсекеге қабілеттілігін арттыру жолдары
31. Кәсіпорында кірісті қалыптастыру мен бөлуді жетілдіру
32. Бірлескен кәсіпорындардың қызметін ұйымдастыру және басқару
33. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығына қол жеткізу жолдары, баға саясатын қалыптастыру және жетілдіру
34. Кәсіпорынның маркетингтік қызметінің экономикалық тиімділігі
35. Интеграциялық процестер жағдайында шағын кәсіпорындардың жұмыс істеу тиімділігін арттыру
36. Әлеуметтік мәселелерді шешу тәсілі ретінде Қазақстанда шағын бизнесті қолдау
37. Салалар мен кәсіпорындарды әртараптандыру мәселелері.
38. Қазақстандағы кәсіпкерлікті дамытудың жай-күйі мен перспективалары
39. Жарнама нарығын дамытудың тиімділігі
40. Шағын бизнес: қалыптасу, тиімділік және даму жолдары
41. Бизнес құнын бағалау (сала мысалында)
42. Бюджетпен есеп айырысуды дамытудың жай-күйі мен негізгі бағыттары және қаржылық есептілік көрсеткіштерін қалыптастыру. .
43. ҚР-да халықаралық инжинирингтік құрылымдар нарығын дамыту (нақты мысалда).
44. Импортты алмастыру саясаты: мақсаттар, факторлар, экономикалық әсер мемлекеттің қауіпсіздігі.
45. Сыртқы және ішкі нарықтардағы өнімнің бәсекеге қабілеттілік факторлары
46. ҚР-да бірлескен кәсіпорындар құрудың тиімділігі (нақты мысалда).
47. Халықаралық автомобильдерді ұйымдастыру және тиімділігін арттыру тасымалдау
48. Қазақстан Республикасындағы бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі; басқару мәселелері мен перспективалары.
49. Компаниялардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру мақсатында аутсорсингті қолдану тиімділігін бағалау (мысалда)
50. Шағын орта бизнесте жұмыс істейтін жұмысшылардың адами капиталына инвестициялар.
51. Жаңа сын-қатерлер мен қатерлер жағдайында Қазақстанда стратегиялық жоспарлаудың теориялық және әдіснамалық негіздерін дамыту
52. Өсіп келе жатқан белгісіздік жағдайында инвестициялық-құрылыс жобаларының тиімділігін қамтамасыз ету
53. Еңбек көші-қоны динамикасы жағдайында қазақстандық еңбек нарығының дамуын бағалау және болжау
54. Кәсіпорындардағы бизнес-процестерде тәуекелдерді басқару құралдарын дамыту
55. Әртараптандыру фактор ретінде кәсіпорындардың рентабельділігін арттыру
56. Кәсіпорын өнімдеріне баға белгілеуді жетілдіру
57. Трансформация қазіргі экономикадағы тұтынушылық мінез құлық модульдері
58. Ұлттық экономиканың инновациялық дамуы: факторлар, үрдістер, перспективалар
59. Ұлттық экономиканың инновациялық-өнеркәсіптік кластерлерін қалыптастыру және дамыту
60. ҚР Ғылыми-техникалық қызметінің нәтижелерін коммерцияландыру тетігін қалыптастыру

61. ҚР инновациялық дамуының ғылыми-техникалық бағдарламалары: талдау, экономикалық бағалау, Даму бағыттары.
62. Кәсіпорынның инновациялық қызметін жетілдірудің мотивациялық тетіктерін әзірлеу
63. Қазіргі жағдайдағы компаниялардың инновациялық даму стратегиялары
64. Кәсіпорынның қаржылық қызметін жоспарлаудағы тәуекелдерді анықтаудың рөлі
65. Салада пайданы қалыптастыру және пайдалану механизмі.
66. Сала кәсіпорындарындағы Басқару есебі мен талдаудың рөлі мен әдістері

Кафедра меңгерушісі «_____»
ҒПБ/ПБ _ курс магистрантынан,
ББ _____
_____ (Толық аты-жөні),
байл. телефон _____

Ө Т І Н І Ш

Магистрлік диссертация/жобаны

" _____

_____ " тақырыбында бекітуіңізді сұраймын.

Магистранттың қолы _____

Күні _____

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
Қазақ автомобиль-жол институты

Қорғауға жіберілді:
«_____» _____ 202__ ж.
_____ Калгулова Р.Ж.,
э.ғ.к., профессор,
"Экономика" каф, меңгерушісі

МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯ / ЖОБА ТАҚЫРЫБЫ

7М04101-«Экономика»

ДИССЕРТАЦИЯ / ЖОБА
дәреже алу үшін

магистр _____

Ғылыми жетекші: _____
(Т.А.Ә., ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы)

Магистрант _____
(Магистранттың Т.А.Ә.)

Алматы, 202__

(Рәсімдеу үлгісі)

МАЗМҰНЫ

АНЫҚТАМАЛАР, БЕЛГІЛЕР ЖӘНЕ ҚЫСҚАРТУЛАР	3
КІРІСПЕ	4
1 КОМПАНИЯНЫҢ ҚАРЫЗ ҚАРАЖАТЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ	7
1.1 Компанияның қарыз капиталының экономикалық мазмұны, түрлері және құны	7
1.2 Кәсіпорындардың қарыз қаражатының көздері	14
1.3 Кәсіпорындардың қарыз қаражатын тартудың шетелдік тәжірибесі	
1.4 Қарыз қаржыландыру көздерінің құнын бағалау және оңтайландыру әдістері мен модельдері	21
2 КОМПАНИЯНЫҢ ҚАРЫЗ ҚАРАЖАТЫН ТАРТУДЫ БАҒАЛАУ ТӘЖІРИБЕСІ	35
2.1 ҚР нақты секторы компанияларының қарыз капиталының құрамы мен құрылымын талдау	35
2.2 Компанияның қаржылық тұрақтылығы мен қаржылық левереджін бағалау	41
2.3 Компанияның қарыз қаражатын тарту саясаты	48
3 ҚАРАЖАТ АЛУДЫҢ ҰТЫМДЫ САЯСАТЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖӘНЕ КОМПАНИЯ КАПИТАЛЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫН ОҢТАЙЛАНДЫРУ БОЙЫНША ҰСЫНЫСТАР	56
3.1 Қаражатты қарызға алудың ұтымды саясатын қалыптастыру	56
3.2 Қаржылық нәтижелер мен компания құнына қаражат тарту құрылымы мен құнының оңтайландырылуы және әсері	62
3.3 Кәсіпорынның қарыз капиталын тартуды дамыту перспективалары	70
ҚОРЫТЫНДЫ	75
ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕККӨЗДЕРДІҢ ТІЗІМІ	78
ҚОСЫМШАЛАР	80

(Рәсімдеу үлгісі)

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕККӨЗДЕРДІҢ ТІЗІМІ

1. Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың "әділ Қазақстан: Заң және тәртіп, экономикалық өсу, қоғамдық оптимизм" атты Қазақстан халқына Жолдауы. Қыркүйек 2024ж.
2. Мемлекеттің орта мерзімді фискалдық саясаты
3. ҚР Бюджет кодексі (тиісті жылға өзгерістер мен толықтырулармен) 4.12.2024ж.
4. ҚР Салық кодексі (тиісті жылға өзгерістер мен толықтырулармен) 10.12.2024 ж.
5. Джарикбаев Д.Т. Государственные финансы- Алматы, Фортуна Полиграф – 2019 г – 304 стр.
6. Н.Т. Сартанова, Г.С. Майкопова . Введение в финансы. Костанай – 2019 г- 233 стр.
7. Баскакова, О.В. Экономика предприятия (организации): учебник для студентов бакалавриата / О. В. Баскакова, Л. Ф. Сейко. - Москва : Дашков и К°, 2020. - 369 с.
8. Головачёв, А.С. Экономика предприятия: учебное пособие / А. С. Головачев. - Минск : РИВШ, 2018. - 395 с.
9. Справочник экономиста предприятия / [А. А. Говорин и др.]. - Москва : Инфра-М, 2018. – 422 с.
10. Аврамчикова, Н. Т. Государственные и муниципальные финансы : учебник и практикум для академического бакалавриата / Н. Т. Аврамчикова. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 174 с.
11. Алехин, Б. И. Государственные финансы : учебник для академического бакалавриата / Б. И. Алехин. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 184 с.
12. Ибрагимов, Р. Г. Корпоративные финансы. Финансовые решения и ценность фирмы : учебное пособие для бакалавриата и магистратуры / Р. Г. Ибрагимов. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 184 с.
13. Никитушкина, И. В. Корпоративные финансы. Практикум : учебное пособие для академического бакалавриата / И. В. Никитушкина, С. Г. Макарова, С. С. Студников ; под общей редакцией И. В. Никитушкиной. — Москва : Издательство Юрайт, 2021. — 189 с.
14. Берзон, Н. И. Корпоративные финансы : учебное пособие для среднего профессионального образования / Н. И. Берзон, Т. В. Теплова, Т. И. Григорьева ; под общей редакцией Н. И. Берзона. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 212 с.
15. Берзон Н. И. Финансы : учебник и практикум для академического бакалавриата / Н. И. Берзон [и др.] ; под общей редакцией Н. И.

- Берзона. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2020. — 498 с.
16. Бураков Д. В. Финансы, деньги и кредит : учебник и практикум для академического бакалавриата / Д. В. Бураков [и др.] ; под редакцией Д. В. Буракова. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 366 с.
  17. Биткина, И. К. Финансы организаций. Практикум : учебное пособие для среднего профессионального образования / И. К. Биткина. — 2-е изд., испр. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 123 с.
  18. Чалдаева, Л.А. Экономика предприятия: учебник для академического бакалавриата: для студентов высших учебных заведений, обучающихся по экономическим направлениям и специальностям / Л. А. Чалдаева. - 4-е изд., исправленное и дополненное. - Москва :Юрайт, 2020. – 409 с.
  19. Экономика фирмы: учебник для студентов высших учебных заведений, обучающихся по экономическим специальностям / [А. С. Арзамов и др.]. - Москва : Проспект, 2020. – 526 с.
  20. ҚР Қазақстан қор биржасының ресми web-сайты - <http://www.kase.kz>
  - 21.Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің ресми веб сайты
[//http://stat.gov.kz](http://stat.gov.kz)/http://vk.com/agenstvo_statistiki
  - 22.ҚР Ұлттық Банкінің ресми веб-сайты // <http://www.nationalbank.kz>

(Ғылыми жетекшіні кері қайтарып алу нысанының үлгісі)

Магистрлік диссертацияға/жоба ғылыми жетекшінің

ПІКІРІ _____

(Т.А.Ә.)

тақырып бойынша " _____ ",
ББ бойынша магистр дәрежесін алуға ұсынылған _____
(код – Атауы)

Пікірде ғылыми жетекші келесі сұрақтарды еркін түрде жариялайды:

- зерттеу тақырыбының өзектілігі, алынған ББ сәйкес экономикалық ғылымның казіргі жағдайы мен даму перспективаларына сәйкестігі;
- диссертация / жоба құрылымының қысқаша сипаттамасы және оның ерекшеліктері;
- зерттеудің теориялық деңгейі мен тереңдігін, жұмысты орындау кезіндегі дербестік дәрежесін және ғылыми зерттеу әдістерін меңгеруін бағалау;
- магистрлік диссертацияларға / жобаларға қойылатын талаптар шеңберіндегі ғылыми нәтижелер, әрбір ғылыми нәтиженің (ғылыми Ереженің) негізділігі мен сенімділік дәрежесі, магистрлік диссертацияда / жобада тұжырымдалған магистранттың қорытындылары мен қорытындылары және олардың жаңалығы;
- алынған ғылыми нәтижелердің практикалық маңыздылығы.

Жалпы, жұмыс жеткілікті жоғары ғылыми деңгейде орындалды, магистрлік диссертацияларға / жобаларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді және мемлекеттік аттестаттау комиссиясының алдында қорғауға жіберіледі, ал оның авторы магистр дәрежесін беруге лайық _____

_____
(Жіктеуіште көрсетілген дәреже)

Ғылыми жетекші,
ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы _____
(қолы) (Т.А.Ә.)

(Ресми оппонент формасының үлгісі)

СЫН ШҚІР
магистрлік диссертацияға / жобаға
 " _____ " тақырыбына
 ресми рецензент, _____
 (Т.А.Ә.)
 « _____ » тақырыбы бойынша,

ББ бойынша магистр дәрежесін алуға
ұсынылған _____
 (код – Атауы)

1. Зерттеу тақырыбының өзектілігі, алынған ББ сәйкес экономикалық ғылымның қазіргі жағдайы мен даму перспективаларына сәйкестігі
2. Магистрлік диссертацияларға / жобаларға қойылатын талаптар шеңберіндегі ғылыми нәтижелер.
3. Магистрлік диссертацияда/ жобада тұжырымдалған әрбір ғылыми нәтиженің (ғылыми Ереженің), магистранттың қорытындылары мен қорытындыларының негізділігі мен дұрыстығы дәрежесі және олардың жаңалығы
4. Магистрлік диссертацияның / жобаның мазмұны мен ресімделуіндегі кемшіліктер.
5. Магистрлік диссертацияға / жобаға қойылатын талаптар шеңберіндегі жұмыстың сәйкестігі.

Исследование _____
 (Ф.И.О.)

на тему « _____ », соответствует требованиям, предъявляемым к магистерским диссертациям / проектам, и представляет собой завершённую самостоятельную научную квалификационную работу, а ее автор заслуживает оценки « _____ » и присуждения искомой степени магистра _____
 (степень, указанная в классификаторе)

Зерттеу _____
 (Т.А.Ә.)

тақырып бойынша " _____ ", магистрлік диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді / жобалар, және аяқталған дербес ғылыми біліктілік жұмысын білдіреді және оның авторы бағалауға лайық" _____ " және қажетті магистр дәрежесін беру _____
 (Жіктеуіште көрсетілген дәреже)

Ресми рецензент,
 ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы _____
 (қолы) _____ (Т.А.Ә.)

Реферата формасы

Т.А.Ә. _____

Тақырып бойынша магистрлік диссертация:

_____

ББ _____

Реферат

(Реферат мәтіні)